

แนะนำหนังสือ

ผศ.ดร.นฤมล ธีระรังสิกุล

(Asst. Prof. Ph.D Narumon Teerarungsikul)

การสร้างเสริมสุขภาพเด็กทุกช่วงวัย

ผศ.ดร.พิมพาภรณ์ กลั่นกลั่น (บรรณาธิการ)

โรงพิมพ์คลังนานาวิทยา

พิมพ์ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2555, 292 หน้า

หนังสือเล่มนี้จัดพิมพ์เผยแพร่ เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2555 ได้รับการสนับสนุนจากแผนงานพัฒนาเครือข่ายพยาบาลศาสตร์เพื่อการสร้างเสริมสุขภาพ (พย.สส.) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ เป็นหนังสือเกี่ยวกับการสร้างเสริมสุขภาพเด็กซึ่งเนื้อหาครอบคลุมเด็กทุกช่วงวัย ตั้งแต่ทารกแรกเกิด ทารก เด็กวัยหัดเดิน เด็กวัยก่อนเรียน เด็กวัยเรียน และเด็กวัยรุ่น รวมทั้งเด็กกลุ่มเสี่ยงต่อปัญหาสุขภาพที่เป็นประเด็นปัญหาทางสังคมของประเทศ โดยเนื้อหาแต่ละบทประกอบด้วยกรณีศึกษา พัฒนาการปัญหาทางสุขภาพที่พบบ่อย หลักการสร้างเสริมสุขภาพและบทบาทพยาบาลในการสร้างเสริมสุขภาพ รายละเอียดของเนื้อหาทั้งหมด 7 บท ดังนี้

บทที่ 1 การสร้างเสริมสุขภาพทารกแรกเกิด กล่าวถึงการเจริญเติบโตและการพัฒนาการ การตรวจร่างกายเพื่อค้นหาความคิดปกติหรือความพิการเพื่อให้ทารกได้รับการแก้ไขอย่างทันที่ บทบาทพยาบาลในการสร้างเสริมสุขภาพด้วยการประเมินภาวะสุขภาพ การส่งเสริมการเจริญเติบโตและการพัฒนาการ การส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ การส่งเสริมการนอนหลับ การตอบสนองความต้องการด้านจิตใจ และอารมณ์ทารก รวมทั้งการป้องกันโรคในทารกแรกเกิดด้วยการทำความสะอาดร่างกาย เพื่อป้องกันการติดเชื้อและการป้องกันอุบัติเหตุ

บทที่ 2 การสร้างเสริมสุขภาพทารก กล่าวถึง หน้าที่รับผิดชอบของผู้ดูแลเนื่องจากทารกไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ การสร้างเสริมสุขภาพแบบองค์รวมแก่เด็กโดยใช้ความรู้ที่เกี่ยวกับการเจริญเติบโต พัฒนาการ และนำหลักการสร้างเสริมสุขภาพมาประยุกต์ใช้ในการดูแล รวมทั้งการส่งเสริมพลังอำนาจให้แก่บิดามารดาหรือผู้ดูแลเด็กเพื่อให้การดูแลเด็ก ตลอดจนการส่งเสริมการดูแลสุขภาพเด็กโดยตรง ในกิจกรรมที่บิดามารดาไม่สามารถทำได้

บทที่ 3 การสร้างเสริมสุขภาพเด็กวัยหัดเดิน กล่าวถึง บทบาทผู้ให้บริการการสร้างเสริมสุขภาพเด็กโดยตรง ในเชิงรุกเพื่อให้ครอบคลุมสุขภาพแบบองค์รวมของเด็ก โดยการปรับเปลี่ยนตามทรัพยากรที่มีอยู่ และตามพื้นฐานของชุมชนนั้นๆ โดยใช้กระบวนการพยาบาลในการประเมินภาวะสุขภาพ การประเมินปัญหาและความต้องการของเด็ก การวางแผนและการสร้างเสริมสุขภาพโดยให้ครอบครัว มีส่วนร่วมในการดูแลเด็ก

บทที่ 4 การสร้างเสริมสุขภาพเด็กวัยก่อนเรียน กล่าวถึงการเจริญเติบโตและการพัฒนาการของเด็ก พฤติกรรมที่เป็นปัญหาซึ่งพบบ่อย ได้แก่ ปัญหาการนอน การดูดนิ้ว ปัสสาวะรดที่นอน พูดคำหยาบ และอิจฉาน้อง ซึ่งต้องให้การป้องกันและช่วยเหลือ การส่งเสริมให้เด็กดูแลตนเอง และการปลูกฝังพฤติกรรมสุขภาพแก่เด็ก การให้การสร้างเสริมสุขภาพแก่เด็กโดยตรง ตลอดจนให้คำแนะนำแก่บิดามารดาหรือผู้ปกครอง และโรงเรียนในการช่วยส่งเสริมการดูแลสุขภาพเด็ก

บทที่ 5 การสร้างเสริมสุขภาพเด็กวัยเรียน กล่าวถึงการเจริญเติบโตและการพัฒนาการของเด็ก พฤติกรรมที่เป็นปัญหาซึ่งพบบ่อย ได้แก่ การกลั้วโรงเรียน การพูดโหวก เล็กน้อยของ และพฤติกรรมเกรี้ยว ซึ่งต้องให้ การป้องกันและช่วยเหลือ การส่งเสริมให้เด็กดูแลสุขภาพของตนเอง และให้ครอบครัวมีส่วนร่วมให้ความร่วมมือ รวมทั้งให้เพื่อนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้การดูแลสุขภาพเด็กประสบความสำเร็จได้ดีขึ้น

บทที่ 6 การสร้างเสริมสุขภาพเด็กวัยรุ่น กล่าวถึงธรรมชาติของการเจริญเติบโตและการพัฒนาการของวัยรุ่น พฤติกรรมสุขภาพที่ไม่ดี พฤติกรรมเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม รวมทั้งการบริโภคอาหาร การออกกำลังกาย การเกิดอุบัติเหตุ การใช้สารเสพติด การมีเพศสัมพันธ์ การขัดแย้งกับบิดามารดาภาวะซึมเศร้า ปัญหาเหล่านี้ต้องได้รับการดูแลและช่วยเหลืออย่างเหมาะสม ให้บิดามารดาเข้าใจธรรมชาติของวัยรุ่นและสามารถสื่อสารกับเด็กวัยนี้ ตลอดจนการส่งเสริมสุขภาพและให้การพยาบาลวัยรุ่นอย่างเป็นองค์รวม

บทที่ 7 การสร้างเสริมสุขภาพเด็กกลุ่มเสี่ยง กล่าวถึงความหมายของเด็กกลุ่มเสี่ยง สาเหตุของการเป็นเด็กกลุ่มเสี่ยง ปัญหาสุขภาพที่อาจเกิดขึ้น และหลักการป้องกันปัญหาสุขภาพ และวิธีการช่วยเหลือเด็กกลุ่มเสี่ยงต่อปัญหาสุขภาพ โดยยกตัวอย่างเด็กแต่ละกลุ่มเสี่ยง เช่น เด็กกำพร้า เด็กโรคเอดส์ เด็กเรื้อรัง เด็กถูกทารุณกรรม และเด็กในสถานพินิจเด็กและเยาวชน เป็นต้น

หนังสือการสร้างเสริมสุขภาพเด็กทุกช่วงวัยนี้ เป็นการส่งเสริมสุขภาพเด็กที่ครอบคลุมเด็กทุกช่วงอายุ และเด็กกลุ่มเสี่ยงต่อปัญหาสุขภาพ ซึ่งเป็นประโยชน์สำหรับบุคลากรทางสุขภาพ ผู้สนใจและให้การดูแลสุขภาพเด็ก ตลอดจนนักศึกษาที่ศึกษาในวิชาการสร้างเสริมสุขภาพเด็กที่อยู่ในภาวะปกติ สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการดูแลเด็ก ให้มีการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพเพื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพในอนาคตต่อไป